

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/20/2025
Identifikačné číslo spisu:	9025200016
Dátum vydania rozhodnutia:	22.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9025200016.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v spore žalobcu KASATKIN Recovery, k. s., so sídlom Záhradnícka 29, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 382 888, správca úpadcu CIARAN A. ART, s.r.o. v konkurze, so sídlom Komenského sady 55/19-3, 018 51 Nová Dubnica, IČO: 47 165 731, zastúpeného advokátskou kanceláriou KASATKIN & PARTNERS s. r. o., so sídlom Záhradnícka 29, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 255 021, proti žalovanému G. F. F., nar. X. F. XXXX, bytom K. H. XXX/XX, XXX XX Š., zastúpenému advokátskou kanceláriou ARIES LEGAL s.r.o., so sídlom Skalná 7622/9, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 54 726 417, o zaplatenie 354.233,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 57Cb/2/2024, o nesúhlase Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11Co/50/2025 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací postupom podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 40 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „CSP“) postúpil vec vedenú na tamomšom súde pod sp. zn. 5Cob/70/2025 Krajskému súdu v Nitre ako súdu funkčne príslušnému na konanie vo veci podľa § 34 ods. 1 CSP. Poukázal na ustanovenia § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), § 34 ods. 2 CSP, § 22 písm. d) a g) CSP, § 261 ods. 1, § 261 ods. 6 písm. a) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“), ako aj rozsudok Okresného súdu Nitra ako súdu prvej inštancie č. k. 57Cb/2/2024-309 zo dňa 4. decembra 2024, ktorého prvým výrokom návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, druhým výrokom žalobu zamietol a tretím výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Poukázal na závery

dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom, z ktorých tento vyvodil, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, nakoľko ku dňu spísania žaloby nebol konateľom úpadcu, a teda žaloba smeruje voči fyzickej osobe, ktorá v čase vydania napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, rovnako ako aj v čase podania žaloby (23. februára 2023), nebola v akomkoľvek obchodnom záväzkovom vzťahu voči spoločnosti úpadcu. Uviedol, že medzi žalovaným a úpadcom neexistuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah podľa § 261 ods. 6 písm. a) ObchZ, ako vnútorný vzťah medzi štatutárnym orgánom (konateľom) a obchodnou spoločnosťou, ktorý sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov, od ktorého žalobca vyvodzoval povinnosť žalovaného vydať majetok podliehajúci konkurzu v zmysle § 47 ods. 5 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“). Zdôrazniac, že žalovaný nie je podnikateľom a ani žiadnym zo subjektov, ktorý pre vznik obchodnoprávneho vzťahu predpokladá kogentné ustanovenie § 261 v spojení s § 263 ObchZ v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu strán sporu, súčasne vo veci nejde ani o právny vzťah podľa § 261 ods. 6 ObchZ, ktorý sa touto časťou zákona spravuje bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu, Krajský súd v Bratislave vyslovil názor, že v danej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, na ktorého prejednanie by bola založená funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP, ale v nej ide o občianskoprávny spor, preto súdom funkčne príslušným na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 57Cb/2/2024-309 zo dňa 4. decembra 2024 je podľa § 34 ods. 1 CSP v spojení s § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. Krajský súd v Nitre.

2. Krajský súd v Nitre s postúpením veci z Krajského súdu v Bratislave nesúhlasil a s vecou súvisiaci spis listom z 10. júla 2025 predložil podľa § 43 ods. 2 CSP Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o funkčnej príslušnosti krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 57Cb/2/2024-309 zo 4. decembra 2024. V nesúhlase s postúpením poukázal na ustanovenia § 22 písm. d), § 34 ods. 1, ods. 2 písm. b), § 40, § 43 ods. 1, 2 CSP, § 261 ods. 6 písm. a) ObchZ a vyslovil, že pre rozhodnutie sporu o príslušnosť krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku, či predmetný spor má povahu obchodnoprávnú alebo ide o spor občianskoprávny. Krajský súd v Nitre s názorom Krajského súdu v Bratislave spočívajúcim v tvrdení, že v predmetnej veci ide o občianskoprávny spor, nesúhlasí, odôvodňujúc svoj nesúhlas argumentáciou, že pokiaľ bol žalovaný spoločníkom a konateľom spoločnosti úpadcu v určitom období a žalobca sa od neho domáha zaplatenia sumy, o ktorej tvrdí, že súvisí s týmto obdobím, jedná sa o vzťah, ktorý treba posúdiť podľa § 261 ods. 6 písm. a) ObchZ, a to bez ohľadu na povahu účastníkov, a teda ako obchodnozväzkový vzťah, ktorý sa spravuje Obchodným zákonníkom. Na základe uvedeného Krajský súd v Nitre tvrdí, že v predmetnej veci sa jedná o obchodnoprávny spor, v ktorom na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie je funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Bratislave, podľa § 43 ods. 2 CSP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti odvolacích súdov, posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave, je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti odvolacieho súdu, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa článku 17 ods. 1 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

6. Podľa § 36 ods. 1, 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa § 40 CSP (v znení účinnom od 1. júla 2023), súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. V zmysle § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

11. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa a) § 22 písm. f) a a § 23 písm. f) a je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici, b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave, c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

12. V danej veci sa jedná o spor o príslušnosť krajského súdu na konanie o odvolaní, podanom žalobcom proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento zamietol jeho žalobu o zaplatenie sumy 354.233,-- eur do všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu, spoločnosti CIARAN A. ART, s.r.o. v konkurze, IČO: 47 165 731 na tom skutkovom základe, že v pokladni úpadcu sa ku dňu 31. decembra 2019 mala nachádzať uvedená suma, ktorá okolnosť vyplýva z poslednej zverejnenej účtovnej závierky úpadcu zostavenej ku dňu 31. decembra 2019, konkrétne z riadku č. 72, na zaplatenie ktorej sumy žalobca vyzval žalovaného, ktorý uvedenú sumu však žalobcovi neodovzdal.

13. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Trenčín oddiel: Sro, Vložka číslo: 41791/R vyplýva, že žalovaný bol spoločníkom úpadcu v období od 11. augusta 2017 do 01. decembra 2020 a konateľom spoločnosti úpadcu bol v období od 11. augusta 2017 do 07. augusta 2020. Súd prvej inštancie predmetný spor prejednal ako obchodnoprávny a rozsudkom č. k. 57Cb/2/2024-309 zo 04. decembra 2024 žalobu žalobcu zamietol s odôvodnením, že žalobca svoj nárok uplatnil voči pasívne vecne nelegitimovanému subjektu. Proti prvoinstančnému rozsudku podal žalobca odvolanie, na základe čoho súd prvej inštancie predložil spis Krajskému súdu v Bratislave na jeho prejednanie. Tento, vysloviac názor, že v predmetnej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale ide o spor občianskoprávny (bližšie dôvody uvedené v bode 1. tohto uznesenia), postupom podľa § 43 ods. 1 CSP spor postúpil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie. Krajský súd v Nitre s postúpením vyslovil nesúhlas a s vecou súvisiaci spis predložil podľa § 43 ods. 2 CSP najvyššiemu súdu na rozhodnutie o funkčnej príslušnosti krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcu.

14. Hlavnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom spore o príslušnosť posúdiť, či v danom prípade ide o občianskoprávny spor, ako tvrdil postupujúci Krajský súd v Bratislave alebo o spor obchodnoprávny, ako tvrdí predkladajúci Krajský súd v Nitre, ktorý pojem však ako pojem procesného práva nie je v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach (CSP) definovaný, preto pri jeho vymedzení treba vychádzať zo zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObchZ“) ako predpisu hmotného práva upravujúceho obchodnoprávne vzťahy.

15. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Určujúcou normou je v tomto prípade ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka, obsahujúce vymedzenie obchodných záväzkových vzťahov.

16. Podľa § 261 ods. 6 písm. a) ObchZ, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy medzi zakladateľmi obchodných spoločností, medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou, ako aj medzi spoločníkmi navzájom, pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti na spoločnosti, ako aj vzťahy zo zmlúv, ktorými sa prevádza podiel spoločníka, medzi štatutárnym orgánom alebo členom štatutárných a dozorných orgánov spoločnosti a obchodnou spoločnosťou, ako aj vzťahy medzi spoločníkom a obchodnou spoločnosťou pri zriaďovaní záležitostí spoločnosti a záväzkové vzťahy medzi prokuristom a spoločnosťou pri výkone jeho poverenia.

17. Podľa § 263 ods. 1 ObchZ, strany sa môžu odchýliť od ustanovení tejto časti zákona alebo jej jednotlivé ustanovenia vylúčiť s výnimkou ustanovení § 261 a § 262 ods. 2, § 263 až § 272, § 273 ods. 1, § 276 až § 289, § 301, § 303, § 304, § 306 ods. 2 a 3, § 308, § 311 ods. 1, § 312, § 313, § 321 ods. 4, § 324, § 340a, § 340b, § 341, § 365, § 369 až § 369d, § 370, § 371, § 376, § 382, § 384, § 386 až § 408, § 408a, § 444, § 458, § 459, § 477, § 478, § 479 ods. 2, § 480, § 481, § 483 ods. 3, § 488, § 493, § 499, § 509 ods. 1, § 592, § 597, § 655 ods. 1, § 655a, § 660 ods. 2 až 4, § 668 ods. 3, § 668a, § 669, § 669a, § 672a, § 675, § 676 ods. 1 a 2, § 711, § 720, § 725, § 729, § 743 a § 771c.

18. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca žaluje žalovaného za jeho konanie (resp. nekonanie) v období, kedy v obchodnej spoločnosti úpadcu bol jeho spoločníkom (v období od 11. augusta 2017 do 1. decembra 2020) a zároveň aj jeho štatutárnym orgánom - konateľom (v období od 11. augusta 2017 do 7. augusta 2020), keď práve v uvedenom období, konkrétne ku dňu 31. decembra 2019, sa podľa účtovnej závierky zostavenej k označenému dňu (č. l. 6 - 11 spisu) mali v pokladni úpadcu nachádzať peniaze v sume 354.233,-- eur; v tejto súvislosti žalobca listami z 18. novembra 2022 (č. l. 14 spisu) a 25. novembra 2022 (č. l. 17 - 19 spisu) vyzval žalovaného na poskytnutie súčinnosti podľa § 74 ods.2 ZoKR, na ktoré žiadosti žalovaný nereagoval. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že o poskytnutie súčinnosti v uvedenom smere žalobca požiadal aj pána Jána Suchetku, vykonávajúceho funkciu štatutárneho orgánu úpadcu do 15. apríla 2021, avšak tiež bezúspešne z dôvodu jeho úmrtia.

19. Na základe uvedeného sa najvyšší súd stotožňuje s argumentáciou predkladajúceho Krajského súdu v Nitre spočívajúcou v tvrdení, že v období, za ktoré sa žalobca zaplattenia žalovanej sumy domáha, bol žalovaný spoločníkom a konateľom úpadcu, a teda zodpovedal (okrem iného) za nakladanie s finančnými prostriedkami spoločnosti v dotknutom období, pre ktorú okolnosť je namieste posúdiť vzťah medzi stranami sporu ako obchodno-záväzkový vzťah podľa ustanovenia § 261 ods. 6 písm. a) ObchZ.

20. Na odvolacie konanie v obchodnoprávných sporoch sú funkčne príslušné krajské sudy určené podľa úpravy CSP účinné od 1. júla 2023, a to výhradne Krajský súd v Banskej Bystrici, Krajský súd v Bratislave a Krajský súd v Košiciach. Tieto tri krajské sudy sú špecializované na konania o odvolaniach podaných proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie (nielen okresným či mestským súdom v sídle krajského súdu), spadajúcimi tak do obvodu týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov vymenovaných v ust. § 22 písm. d) až h) CSP. Predpokladom funkčnej príslušnosti menovaných troch krajských súdov je odvolacie konanie v obchodnoprávnom spore, ktorá podmienka v tu posudzovanom spore podľa názoru najvyššieho súdu - vzhľadom na vyššie konštatované (viď bod 22. tohto uznesenia) - je splnená. V danom prípade rozhodol ako súd prvej inštancie Okresný súd Nitra ako súd príslušný na konanie v predmetnom obchodnoprávnom spore podľa § 22 písm. d) CSP, a preto súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalobcu je Krajský súd v Bratislave ako funkčne príslušný odvolací súd na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému súdom uvedeným v § 22 písm. d) CSP.

21. Sumarizujúc vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Nitre s postúpením sporu Krajským súdom v Bratislave je dôvodný, preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

22. Najvyšší súd pre úplnosť uvádza, že v rámci posudzovania dôvodnosti nesúhlasu s postúpením veci a určenia príslušného súdu, podľa toho či ide o obchodnoprávny alebo občianskoprávny vzťah, nejde o

prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie príslušnosti súdu (v danom prípade funkčnej) ako podmienky konania všeobecného súdu (obdobne aj napr. sp. zn. 4Ndc/9/2022, sp. zn. 4Ndc/12/2022).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.